

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - (Vége következik.)

Kárpótolja a kormány s társadalom a mi iparunkat abban az irányban, a mint jeleztük már, s nem fogunk gondolni sem Romániára.

Belföld.

Brassó, jul. 29. (Tisztelegjünk a királynál!) Daniel Gábor, Udvarhely megye főispánja következő körlevelet intézte valamennyi erdélyi főispánhoz:

Méltóságos főispán ur! Azon a napi sajtó és közvélemény által egyaránt hazafias lelkesedéssel üdvözölt alkalomból, hogy felséges urunk és királyunk a dévai hadgyakorlatok után, a régi Erdély fővárosát Kolozsvárt is szerencsétlenül fogja legmagasabb látogatásával: van szerencsém azon véleményemnek adni kifejezést, miszerint igen kíváncsian lenne oda hatni, hogy az erdélyi részek összes törvényhatóságai, alattvalói hódolatukat és törhetlen hűségüket küldöttségek útján nyilvánítsák. Ezen nézetemnek közlésére a kormányzásomra bízott megyében már megindult hasonló irányú mozgalom által éreztem magamat indíttatva; s erős meggyőződéseim, hogy az igaz és őszinte loyaltásnak ezen kifejezése az erdélyrészi közviszonyokra is áldásos hatást fogna gyakorolni. Fogadja méltóságod kiváló tiszteletem őszinte nyilvánítását. Székely-Udvarhelyt, 1887. évi július hó 20-án. Daniel Gábor, főispán.

Brassó, jul. 29. (Népfelkelő tisztek.) A népfelkelői tiszti állásokra való kijelölések iránt a honvédelmi miniszteriumban már megtörtént a végleges intézkedés. A miniszter a törvényhatóságok útján tudatja a népfelkelési tisztképző tanfolyamokban résztvevő és azt megfelelő eredménnyel végzett állampolgárokkal, hogy a népfelkelési tiszti helyekre való kijelölésükről azon népfelkelési járás parancsnoksága által lesznek értesítve, melynek területén állandóan tartózkodnak. A népfelkelői tiszti állásra pályázott volt tisztek, orvosok, kezelőtisztek, állatorvosok, továbbá hadapródok és altisztek (számvevő altisztek), kik a népfelkelő tiszti, illetőleg hivatalnoki állásra kijelölhetők voltak, ugyanezen a módon fognak értesíteni. A műszaki vagy pedig hadapródi tiszti állásra beadott pályázatokat, minthogy a népfelkelés jelenlegi szervezetében ily állások nincsenek rendszeresítve, a miniszterium nem vehette tekintetbe. A tiszti és hivatalnoki állásokra oly nagy számmal érkeztek be pályázatok, hogy a szükségletet jelentékenyen felülmúlják s eltekintve egyesektől, kik a követelményeknek minden tekintetben teljesen nem felelnek meg, a többiek ez ok miatt sem voltak kijelölhetők s ezek értesítést nem kapnak. Együttal tudatja a miniszter, hogy f. évi október 1-étől az érdekeltek mindennemű, a népfelkelésre vonatkozó ügyekben az illetékes népfelkelési járás-parancsnoksághoz forduljanak.

Külföld.

Brassó, jul. 29. — A bolgár ügyben legújabbban következőket jelentik; A bolgár kormány azon fáradozik, hogy a portát mint souverain hatalmat, Coburg herceg megválasztását illetőleg, végleges elhatározásra bírja. — Nelidoff orosz nagykövet a bolgár ügyekre vonatkozólag jegyzéket nyújtott át a portának melynek tartalma azonban még ismeretlen.

Sophiából Coburg Ferdinánd hercegnek újabb ajánlatot tettek, melynek újabb ajánlatot tettek, melynek az a célja, hogy a herceget rábírják, utazék azonnal Bulgáriába. Most már a herceg inkább hajlandó a kérelem teljesítésére, mint három hét előtt. E változás folytán a bécsi külügyminiszterium útján, mint emlékeztették arra a nyilatkozatára, hogy a bolgár trónt a porta és a hatalmak jóváhagyása nélkül nem fogadja el.

Az a hír, hogy magas állású személyek befolyása folytán valószínűvé vált, hogy Coburg hg. fejedelmi választásának kérdésében a hatalmak között egyetértés fog létrejönni, különösen a hadsereg körében igen jó benyomást keltett.

A Reuter-ügynökség jelentése szerint a Konstantinápolyban tartózkodó bolgár emigránsok kérvényt intéztek Stranzky belügyminiszterhez, hogy megkegyelmeztesük őket eszközölje ki, és engedje meg, hogy Bulgáriába visszatérhessenek Stranzky belügyminiszter négy emigránsnak megadta az engedélyt a visszatérésre. Bizonyosnak mondják, hogy valamennyi emigráns, a bíróság elítélteket kivéve, amnestiát fog kapni.

A megtámadott erdélyi ipar.

Napról-napra újabb s újabb támadások intézettek erdélyi posztóiparunk ellen, mintha annak csak a czégre volna erdélyi. Ily vád legújabbán a „Győri Híradó”-ban is látott napvilágot. Az E. M. K. E. lángelkű titkára erdélyi részeink ezen legékebbjére,

ugyanazon lapban adta meg erre a feleletet. Mint-hogy ez igen közelről érdeklő városunkat, átveszszük a cikket egész terjedelmében.

*

Felhalmozódott dolgaim hetek óta nem engedték meg, hogy a „Győri Híradó” f. évi 21-iki számában „Ifju Erdély” czim alatt megjelent jóakaró cikkre válaszolhassak, bár a papíryomtató alatt asztálon fekvő lap mindennap figyelmeztetett, hogy adós vagyok.

Ki nem hiszi el, hogy lehetséges másfélhónapig mindig akarni s mégsem szakíthatni egy röpke negyedórát, — annak nem bizonyítgatók.

Duplex libelli dos est, — kettős a vád, mely — nem az erdélyi iparra, hanem — valamelyik erdélyi szövetségáros ellen emeltetett: hogy a megrendelés ellátásában pontatlan s hogy áruja külföldi hamisítvány volna.

Elismertetik, hogy az E. M. K. E. a hozzá intézett megrendelésre rögtön válaszolt, az illető iparos azonban elaludt. Máskor meg minták mentek, de — fájdalom! — nem honiai voltak azok.

Isten, lelkiismeretem s a szeréttel, melylyel ifju iparunk iránt viseltetem, legyenek tanuim, hogy semmi hibát védeni nem akarok, sőt a legnagyobb hálával veszek minden utbaigazítást, mert életemben a Stuart Mill mondása, hogy a sebek csak lemeztelenítve kerülhetnek gyógyítás alá, s ha teremteni akarunk, meg kell küzdenünk a legvégső s legkisebb részletekkel is.

Töméntelen megrendelést közvetített az E. M. K. E. ellátva mindent a nélkül, hogy valahonnan panasza érte volna, az egy győri esetet kivéve.

Nem járhattam utána, mi ok feküdt közben: de lett legyen bármi, nem védem; ámbár ki tudja, miféle árkülönbözeti, vagy más akadályok állottak közben, minek következtében nemes Győrváros gazdasági hivatala ki nem elégítettet!

Nem polemizálok.

Kérek.

Szerkesztő urat is kértem volna, hogy X. Y. cikkében kifogásoltakat levélben közölje velünk, hadd intézkedjünk volna más irányban.

Mert hála istennek, van hová!

Nem megyek más hova, mint pl. csak Brassóba Elhagyom Nagy-szebent, Disznód, Segesvár gazdag textiliparát, a székely gyapotszövészetet.

Brassóban hat posztógyár dolgozik.

Ezek közül a Schergé 1000 orsoval 17 szövőszékkel, gőzerőre; foglalkoztatva 100 munkást és feldolgozva évenként 2400 mm. gyapjút.

A Leonhardt gyára szintén gőzerőre ugyan-csak 17 szövőszékkel, 60 munkást foglalkoztat és főlémészt esztendőnkint 1200 mm. gyapjút.

A Lang féle 40 munkásnak ad kenyeret állandón 240 orsóra stb.

A 6 modern berendezésű gyáron kívül számos posztós készíti műhelyében az árut.

A vámháboru előtt ezek látták el Romániát, Bulgáriát, Szerbiát kék és fehér posztóval most pedig a honi magyar vidékeket, Galiciát, Bukovinát, Horvátországot, Dalmáciát, Boszniát, Hercegovinát egykor Debreczent s az alföldet, ma a hazában részben a hadserget, a vasutakat, a megyéket, a csendőrséget, a fővárosi rendőrséget.

Adataim helyessége tárgyában méltóztassék megkérdeni akár az erdélyrészi iparkamarákat, akár az iparügyi miniszterium aktáit és jelentéseit, akár a brassói kereskedelem és iparegyesületet, akár a szebeni iparegyesületet, akár országgrészünknek valamelyik hozzáértő és szavahihető önzetlen férfiát, akár, hogy hosszasan ne folytassam, a brassói kereskedelmi iskola tanárát Jakab Géza urat, ki csak most irt egy gondos értekezést Brassó iparáról és kereskedelméről. És ha ezek így állanak, megvan válaszom az előttem súlyosabbik vádra, hogy erdélyi textiliparosaink külföldi mintákkal s áruval szédelgenének.

Szédelgők bizony azok a kereskedők és szabók, kik tökehiánya miatt kénytelenek az ausztriai gyárosra szorulni s az ő portékáját dicsérni, az ausztriai gyárosét, ki 1/2 sőt 1 1/2 évre hitelez a mellett, hogy 0/0-ot enged.

Szédelgők, sőt gonosz csalók azok az ausztriai utazók, kik hallatlan arcátlansággal lehazudják a honit, hirdetvén, hogy hisz ez meg ez a posztógyáros is nála, nálok rendel meg készleteket.

Tény, hogy a mi gyárosaink, kiknek eddig a kelet mindig készpénzzel fizetett s kik nem is adták másképp áruikat, mert nem bíztak sem a görögben, sem az oláhban, sem a szerbben: egyelőre mig meg nem ismerik idehaza a czégek hitelképességet, nem örömezt hiteleznek s tekintve áruik nemes tisztaságát, nem is szórhatják posztóikat, mint a brünni, bielai, biliczi reichenbergi urak teszik.

Az erdélyi posztógyáros csak tiszta gyapjúból

dolgozik, Oroszországból, a Havas-Alföldről s idehazulról szerezve be a gyapjút: mig az ausztriai posztóban — tessék csak elemezni — több a gyapot s a shoddy, az elhasznált ruhák piszkos posztójából szétgerebenezett mügyapju, a kokusz-, manilla-, ananasz stb. rostok keveréke, a tehén-, kutya- s más rovidszőrű hullott állat belepreparált gyapja.

Ezért képtelenség azt mondani, hogy az erdélyi posztó brünni termék, mert Brünben olyan nincs, az egymásra taposó verseny miatt lehetetlen: mig másfelől Erdélyben hiában kötögetik épen az ausztriai kereskedelmi utazók mügyapjujokat a gyárosokra, nem fogadják el, hanem — a mint saját szemeimmel láttam — igenis kilóditják a „vigécz” urakat.

Az erdélyi gazdák soha sem adták el oly árban gyapjujokat, mint az idén. Valjon adhatták volna-e, ha becsületes textil iparosunk rámege az osztrák svindlerségre!?

A budapesti egyetemi ifjuság elhatározta, hogy propagandát csinál a honi mellett. Hozatott is mintákat Brassóból. El is vitte a főváros egyik első szabójához. Meg is kapták tőle a felvilágosítást, hogy azok a minták... brünniek.

A mozgalmak vezetője lehangolva küldte meg kezeimhez a mintákat s én Binder Lajos iparfelügyelő ural Brassóba utazva, ott találtuk a szövőszéken a megfelelő posztót frissen készülében, mint kedvelt fogyasztási cikket.

Igy állunk a győri mintákkal is. A legtöbb szabónak notiója sincs a posztók megismeréséhez: vagy melyik használ mikroszkopot s melyik tud színre elemezni?

Bizony drágább az erdélyi posztó, mert e festék is drágább benne.

Nem is lehet a szabónak 2—3 frtot rárónia a vevőre méterénél; nem is lehet modern szokás szerint hitelbe szabnia föl e ruhát a t. publikumra, mert maga is készpénzen veszi, s mint realis árut, méltó áron is veszi.

Annyira nem Brünnből jönnek posztóink, hogy pl. Scherg épen a vámharcz alatt 50.000 frt befektetést tett gyárába szászországi gépekre, akkora volt kereslete.

Sed sat!

Nem vagyok se ágens, se piaczi entusiasta: még csak erkölcsi hasznom sincs, mert a szász, kiért szölok, azt hiszi, lelkét akarja az E. M. K. E., midőn termékét ismerteti, s haragszik igen.

De gyönyörűségem az igazság s érte mindig öröm felemelni szavunkat, legyen az az igazság akár tudományos, akár morális, akár: posztó!

Sándor József.

Az erdélyi szászok és a Lajthántuli szlavonok a „Gazeta” szemüvegén nézve.

— Román lapszemle. —

•Az erdélyrészi szászoknak a közelebbi végrehajtott országos képviselők választása alatt tanúsított magatartását semmi sem világosítja meg jobban, mint az a cikk, mely közelebb a bécsi „Neue freie Presse”-ben látott napvilágot. Ez a cikk, melyet Pestről — így hiszi a „Gazeta” — küldöttek említett lapnak, dicseri és magasztalja a beszterczei, barcasági és más választókerületi szászoknak ama törekvését, hogy a hatalmon levő magyarokkal kibéküljenek.

A „Gazeta” azt hiszi, hogy „ez a cikk a kormány sugalmazásából iratott az erdélyi szászok félrevezetésére(?) hogy ne ellenzékieskedjenek többé, hanem lépjenek át mindannyian a Tisza táborába. — Koronként kivetik — úgy mond — a hálót, hogy megfogják vele a királyföldi békés szász népet” s elismeri, hogy ezuttal nagyon ügyesen jártak el. Ugy véli, hogy az erdélyiekre nézve közérdekű az a cikk, tehát ő is ismerteti.

Az említett cikk szerint a közelebbi választás alkalmával a szászok között jelentékeny változás történt, megelégték az elszigetelő politikát és két körületben az óhitű szászokon a szabadelvű párt győzött. — Ezt a szászföldön nyert győzelmet kedvesen vették.

•A szabadelvű pártban ma 5 szász ajku országos képviselő van, kik mint jó hazafiak megfogják nyemil választóikat a magyar állameszmének. A szászok között már régi ez az áramlat, de egy ízben sem nyilvánult ily szembenütően a királyföldön s ma már nem nevezik többé az ilyen képviselőket re negátoknak.

A cikk említi a románok erélyes törekvéseit is, melyek a szászok nemzetiségét is megtámadták. A szászok legerélyesebben teszik, ha védelmüket a magyar állam erősödésében keresik az idegen nemzetiségek tajtékzó hullámai ellenében. Ezután némi új reményt nyújt a szászoknak.

Ehhez aztán legközelebb mi is hozzá szölnék

— végzi a „Gaz.“ — Azután bevárjuk a szász lapok nézetét és csak aztán mondjuk meg mi is nemzetiségi és erdélyi szempontból a szászok politikai magatartása feletti nézetünket. — Így végezi mai (155. sz.) vezércikkét.

Világos, hogy mi is kíváncsiak vagyunk azokra az erdélyi érdekekre, de bevárni is van türelmünk, hogy mit mondanak a szász lapok és mit a „Gaz.“, a mely ezuttal tárgyilagossá is birt maradni. Nem fog soká tartani, ezt is tudjuk. — Más cikkében (145. sz.) védelmébe veszi a „Gaz.“ a magyarokkal szemben a szlávokat.

A mi mesterfogásunk a „Gaz.“ hite szerint a megosztás és uralkodás. Midőn Budapesten mindig csak a beolvasztásról álmodunk, a magyarság üstjébe akarjuk rakni a különböző népeket; ugyanakkor aggodva tekintünk a szlávok egyesülési törekvéseire. A magyar beolvasztási és a szlávok egyesülési törekvése között azonban nagy a különbség. A magyar törekvés szabadság és erkölcs szempontjából megbocsáthatatlan, erkölcstelen, míg a szlávoké nagyon természetes, már t. i. a Lajthán tül szlávoké.

Hogy Magyarország összes lakói számára legyen egy nyelv t. i. a magyar, melyen egymást megértjük, de a mellett az anyanyelvét is mindenik kedve szerint mivelheti: ez a „Gazeta“ szerint megbocsáthatatlan és erkölcstelen. Hát Romániában nincs-e ott az államnyelve, melynek tudása ott mindenikére nézve feltétlenül szükséges, a ki ott élni akar? Ugy van, de az ott van és nem itt nálunk, a hol azért van (?) a nemzetiségi törvény, hogy ezt a „Tribuna“ érvül, fegyverül használja annak lázongatására, hogy minek itt a közös nyelv, mikor többnyelvű országban lakunk? Ki gondolt volna ilyen fegyverre, mikor azt a nemzetiségi törvényt hozták!

A „Gaz.“ pedig a szlávok törekvéseit velünk szemben védelmébe vevén így folytatja: „Jellemző, hogy ugyanazon emberek, kik nálunk mindnyájunkból magyart teremtsenek, leghivebb védői a szétválásnak, midőn a szlávok egyesüléséről van szóbeszéd.“

Nagyon tetszik magának a „Gazeta“ ebben az okoskodásban. Nem bánja, ha egyesülnek a Lajthán tül szlávok a cзыril orthografiában; de már az erkölcstelen — immoral — ha Magyarország minden polgára beszélné magyarul. Azt mondja, hogy a magyar politika toripolitika — opolitica intortochiata. —

Mégis bizony csak okos egy új-ság ez a Lenso-ros új-ság! Tanuljunk belőle. Czenkalji.

A közönség köréből.*)

Tusnád, 1887. július 23.

Tekintetes szerkesztő ur!

A „Brassó“ f. évi 81-ik számának „A közönség köréből“ czimvel ellátott rovatában névtelenül valaki azt állítja, hogy „Bukarestből egy orvos 14 naponként városunkban, Brassóban, megjelenik, itt és a vidéken magát hies orvosnak tünteti fel és 5—600 frtot zsebre dugva, a kormánynak csak 1 frt 20 krt ad ebből és ezt is vasuti díjban,“ és cikkiró azon orvos eljárását vétségnek tünteti fel, mert adót nem fizet, mert az az orvos az állam ellenörködése alól magát kivonja és hibájáért nem felelős és mert oklevelét be nem mutatta.

Engem személyesen a kérdéses cikk nem érdekelné, ha az minden izében kenyéririgységet és valótlanságot nem árulna el, de így azt szó nélkül nem hagyhatom.

Cikkiró orvos kell, hogy legyen — mit nemcsak abból következtetek — hogy szavaiból kenyéririgység szól, de abból is, hogy azon bukaresti orvos nevét szándékosan elhallgatja; „szándékosan“ azért, mert jól tudja, hogy ha kiírná, hogy kire vonatkozik ezikke, már a név meghazudtolná állításait.

Az az orvos, kire a névtelen cikk írja czéloz, nem lehet más, mint a Bukarestben letelepedett, de Brassóban született dr. Fischer Emil, kiről országvilág jól tudja, hogy hírneves szemész, és kiről mindenki, ki vele érintkezett, tudja, hogy sokkal műveltebb, semhogy tehetségét a nagy dobbal — melyre szüksége nincsen, — hirdesse.

Nevezett orvos, kinek szülei Brassóban laknak és ki ezen nyárra családját is Brassóba hozta, évenként egyszer-kétszer, és nem 14 naponként, és most, mert saját családja itt van, e nyáron talán gyakrabban, Brassóba szokott jönni szülei vagy családja látogatására és ilyenkor, mert csak egy pár napig időzik itt, — és mert köztudatu, hogy jeles genialis szemorvos, a ki csak teheti, felkeresi, szembajával és ilyenkor, különösen miután a trachoma is annyira elterjedt, számtalan szegény embert részesít ingyen

gyógykezelésben és sok embernek osztja áldásos működését.

Az lehet, hogy dr. Fischer adót nem fizet, de hát azon hírneves orvosoktól, minők Arlt, Billroth, Skoda stb., ha valahol ideiglenesen tartózkodtak és tudományukkal betegeket boldogítottak, ezen ideiglenes tartózkodási helyen jutott-e valakinek eszébe adót venni? és mit gondol cikkiró, hogy ülönösen most, midőn a trachoma gyógyítására az állam ezreket költ, nem több haszna van-e az államnak és az emberiségnek abból, hogy dr. Fischer nálunk esetleg évenként egy pár száz embert meg ment a megvakulástól, mint abból, ha dr. Fischer évenként 100 frt adót fizetne? és mit gondol cikkiró, hogy dr. Fischer nem áll az állam ellenörködése alatt és nem felelős ténykedéséért? én azt hiszem, hogy igen; de ha nem volna is ellenörizve és nem volna is felelős, jobban szeretek egy jeles szakorvost ellenörzés nélkül, mint egy pfuschert felelősségével, hisz tudjuk, mit ér a felelősség és meddig terjed az ellenörzés.

Az igaz, hogy oklevelét dr. Fischer a közigazgatási hatóságnak beiktatás végett be nem mutatta, de ez mit sem tesz, mert a ki kivételesen gyakorol itt, erre nem köteles, és az orvosi diploma különben is olyan, hogy hírneves embernél ilyesmiféle már nem is kérdezősködik az ember, a tudatlan pedig hiába mutogatja uton-utfélen, na meg aztán dr. Fischer oklevelét már mindenesetre több szem látta, érezte és tapasztalta, mint sok más orvosét.

Ezért hagyjunk fel a kenyéririgységgel és szerezsük egyszer felebarátunkat, kiknek nyomorán többet segít és enyhít az, ha szakértő-idegen kéz gyógyítja, mintha ismert kéz elhanyagolja.

Tisztelője

Dr. Weiss Ignác.

*

A kérdéses ügyben — mely tudtunkkal már illetékes hatósági elbírálás alatt áll — tartózkodunk a vélemény nyilvánítástól, nem akarván a hivatalos eljárásnak praejudikálni. Azonban annyit orvosi karunk reputációja érdekében kénytelenek vagyunk kijelenteni, hogy nevezett közleményt nem orvos írta, tehát kenyéririgységről szó sem lehet. Szerk.

Figyelmeztetés.

Hivatkozással az „Erdélyrészi magyar közművelődési egyesület“ alapszabályainak VI. szakasz 7. § árá, mely szerint „... minden tag a tagsági díj nem fizetése esetére a késedelmi kamatok megtérítésével együtt aldvettette magát bármely járás-, illetőleg községi bíróság illetőségének“, tisztelettel kérem mindazokat, kik a brassóvármegyei főkegyel tagjai közül az 1886-iki évre esedékes alapító, rendes avagy pártoló tagsági díjaikat még ez ideig sem fizették be, hogy kötelezettségeiknek annnyival is inkább siessenek eleget tenni, mert ellenkező esetben az illetők siettetik az alapszabályok vonatkozó passzusának alkalmazhatását.

Az egyleti szolga még utoljára a jövő augusztus hó 1-én ki fog menni a hátrálékosokhoz a nyugtával. Brassó, 1887. július hó 27.

Józsa Mihály,
főkegyel. pénztáros.

Helyi és vidéki hírek.

Posta- s távirda. A közmunka- s közlekedésügyi m. kir. miniszter a posta s távirda egyesítése alkal- mából kiadta már az új kinevezéseket s nyugdíjazásokat. Összesen mintegy 150 kinevezés történt. Az erdélyi posta- s távirda kerület igazgatójává Bene Róbert eddigi igazgató neveztetett ki. Ezenkívül következő helyi érdekű változások történtek. — Kopanits Ödön helybeli távirdahivatali gondnok ki-neveztetett Kolozsvárra ugyanezen minőségben s ideiglenesen Brassóban hagyatott; kinevezettek posta- s távirda tisztékké a X. díjosztályban: Fogarascher Vilmos, Schröder Henrik, Szentmártony Béla, Schmidts Mihály, Horváth György, Albrich Gyula, Nagy Ferencz, Benkő Áron, Sorbán György, Kovács János és Makoldy József; a XI. díjosztályban: Ludwik Imre s Alexi Kristóf, míg a többiek, kik ezuttal rangban s járandóságban nem változtak, az új szervezésnek megfelelő czimvel felruházva, a létszámban őket megillető helyre soroztattak. Ugyanekkor ideiglenesen nyugalomba helyezettett: Schmid József I. oszt. postafőtiszt (a brassói postahivatal főnöke), Manca Tivadar, Cocubia János, Winter Ferencz és Vizy Ferencz. Összint sajnálattal vesszük tudomásul Schmid József közkedveltségben álló postafőnökünk nyugalomba helyezettését, mert benne hosszabb itt működése alatt mindenkor a köteleességtudó, pontos tisztviselőt, a kitűnő hazafit s polgártársat tanultuk ismerni s becsülni, ki városunk minden nemzetisége előtt közszeretethen áll, s kinek nyugalomba helyezése bizonyára a legszélesebb körökben fog lehangoltságot keltetni. Valóban sajnáljuk, hogy a nyugdíjazás épen oly köztisztletben álló tisztviselőt ért, minő Schmid.

A népfelkelők 2-ik tiszti tanfolyama, mint már korábban jeleztük volt, folyó hó 24-én megnyitott. A folyamodók közül behivatott 19 s e számból 12-en jelentkeztek is. Ezek: Baráczy Sándor, Bournáz Ernő, Biró Sándor, Czinege István r. kath. gymnasiumi, Killyéni Endre, Mally Nándor középkereskedelmi, Szép-réthy Béla főreáliskolai, Siklódi István középipartanodai, Téglás Lajos s.-szentgyörgyi polgárisiskolai, Wolff Tibád közhalmi reáliskolai tanárok, továbbá Perényi Ferencz kovásznai jbirósági jegyző és Perényi Kálmán helybeli törvénzéki irnok. Az oktatást Lázár Lajos m. kir. honvédszázados és Trepches János főhadnagy urak végzik a szükséges altsztek segédkezősével. A gyakorlatok naponként reggeli 5—9 óráig tartanak, azután a nappalnak még négy órája elméleti tárgyakra fordítatik. A bevonultak ismerkedési estélye szintén 24-én tartott Mehner restaurációjában, melyen a honvédségi tisztikaron kívül a bevonult tisztjelöltek számos barátja vett részt s a legjobb kedélyhangulatban csak a késő esti órákban oszlottak szét... Jelöltjeink, mint megannyi dalia, megérdemlik, hogy egy-egy gyakorlati órában kivonuljunk mi is a Hajek-fele sörház előtti térére s megbámuljuk: mily ügyesen forgatják már a fegyvert.

Kérelem. Molnár János „A brassói magyarság s ref. egyház története“ czimű műve már megjelenvén, ezennel kéretnek mindazok, kiknél gyűjtőiv van, sziveskedjenek azt a brassói ref. egyházkeblti tanács czimére beküldeni, hogy a mű az aláíróknak megküldhető legyen.

Posztóvásárlás. A brassói kereskedelmi és ipar-egyesület felhívása folytán, az Alföld legnagyobb kereskedő czégének, „Bierdermann s fia“ főnöke e héten itt járt Brassóban s nevezett egyet közvetítésével nagyobb posztóvásárlásokat s rendeléseket tett Scherg és Leonhard czégeknél.

Éretlen gyümölcs. A piacon több az éretlen gyümölcs, mint az érett. Bizony jó volna kissé ügyelni az illetékes hatóságoknak, hogy éretlen emberek ne hozhassanak éretlen gyermekek számára éretlen gyümölcsöt a piacra, nehogy azután komolyabb következményei legyenek.

Eljegyzés. Haluskay András jőnevű, törekvő s becsületes kalapos eljegyezte Kamaryt János helybeli iparos kedves leányát, Kamaryt Luiza k. a. t. Boldogságot kívánunk e szeretet szülte frigybez!

Blass és Rottmann „die berühmten Budapest Duettisten“ czég alatt egy pár — tudja a Jehova, micsoda fajzat — magát énekesnek nevező törpe mulattatja esténként a városi sörház közönségét semminél is semmibb, frivólnál is frivolabb énekével. A ki tanuja akar lenni, hogy ez a két jámbor mily módon sérti az erkölcsöt s bántja a finomabb érzést, menjen el egyszer, de csak azért, hogy soha többé a berühmterek felé ne nézzen. Magyar embertől efféle még sem telik ki, s tisztelt rendőrségünk is lekötölezné, ha az ilyen sängereknek a szabadságot Kochin-China részére adná meg.

Kereskedő ifjak kongressusa. A brassói kereskedő ifjak egylete f. hó 27-én ülést tartván, a kolozsvári kongressusra hivatalos képviselőkül kiküldötte Szentiványi Soma egyleti elnököt s László Gerő választmányi tagot. Mint értesülünk, a nevezettek kivül mások is szándékoznak a kongressusra Kolozsvárra utazni. A kongressus programját és napirendjét tér szűke miatt csak jövő számunkban közölhetjük.

Rendőri hírek. Öngyilkosság. Csütörtökről péntekre virradó éjjelen a Barla cukrásznál szolgálatban volt eseléd, Czoguj Mária, hihetőleg szerelmi bánatból — felakasztotta magát. — Vandalismus. Csütörtökön délben a fellegvárra vezető uton egy fiatal gesztenyefát gonosz kezek leütöttek. A kinyomozott tettes feljelentetett az illetékes hatóságnak.

Hangverseny rendez a helybeli II. számú gyalogezred zenekara ma szombaton este 8 órakor a „Zöld fához“ czimzett szállodában.

Pongrácz közkedveltségben részesülő kolozsvári zenekara ma és ezután mindennap zeneestélyt ad a Mehner-fele vendéglő kert-helyiségében. Kezdeté esti 7 órakor.

Császártalálkozás. A király ő felsége augusztus 1-én Gmunden tájékára utazik vadászatra, s ennek befejeztével augusztus 6-án Gasteinbe megy Vilmos császár meglátogatására, a hol másnap estig, vagyis Vilmos császár elutaztaig marad.

A szt.-Istvánnapi országos népünnepély. Hogy a vidéki közönségnek is módjában álljon az órási ezüst golyót megnyerhetni, a rendező bizottság úgy intézkedett, hogy tekintetbe veszi azt, hogy a vidéki közönség csak az ünnepély napján váltja meg a beléptijegyet, az ágyugolyóra pedig (450 frt) csak az aug. 19-ig váltott jegyekkel lehet gravitálni — a bizottság irodája (Ferencziek bazára 20 sz.) közvetítésével a vidékre is küld ily belépti jegyeket, ha egyszerre legalább 10 belépti jegyre történik a megrendelés: egy jegy ára 30 kr, mely egyszersmind sorsjegy is és az egész napra érvényes. Ajánlatok s tombola tárgyak, — melyek némelyike igen értékes — mind nagyobb számban küldetnek a rendezőség irodájába. Ujabban vidékről is érkeztek értékes ajándékok.

Bolgár egyenruhák Coburg hercege számára Sofiából jelentik, hogy Coburg hercegtől Stoilavhoz

*) E rovat alatt megjelenteknek sem alakjáért, sem tartalmáért felelősséget nem vállal a szerk.

távirat érkezett, melyben a herceg azt kéri, hogy az ő és adjutánsa számára azonnal küldjenek egy-egy bolgár egyenruhát.

Csődök Szerbiában, Bulgáriában és Romániában.
A kruschevati kerületi törvényszékénél, Milan Arsenijevic kruschevati kereskedő ellen, bejelentési határidő f. évi augusztus 20., a végelszámolási hatánap szeptember 1-ére tűzött ki. Sofiában mint már említettük Pesaro Freres olasz cég bankizlet csődöt mondott; csődbírósággá az ottani olasz főconsulatus neveztetett ki. A bukaresti kereskedelmi tribunal is f. év július 7. Leon Jacobsohn bádög- és vaskereskedő, július 20. S. Franco kézműárkereskedő, július 20. C. Apostolessu szeszereskedő ellen csődöt nyitott.

Használt zsákokra szükséges vámelőjegyzések.
A magyar államvasutak igazgatósága a következőket teszi közzé: Az életbe lépett vámtörvény értelmében az osztrák-magyar vámterületről gabonane-műek, hüvelyes veteményekkel stb. megtöltve, külföldre kivitt zsákok, vámentes visszaszállítás céljából vámelőjegyzési levelekkel jelentendők be. Ily vámelő-

jegyzési levelek mintája a m. kir. államvasutak minden állomásán betekintés végett rendelkezésre áll. Az osztrák-magyar monarchiába visszaküldendő használt üres zsákoknak a határon való vámentes behozatásának biztosítása érdekében figyelemztetik a t. szállító közönség, miszerint már az illető küldemények belföldön való feladásakor a fuvarleveleket az előírt vámelőjegyzési levelekkel lássa el, mely utóbbiaknak az üres zsákok külföldről való visszaszállítása alkalmával az illető fuvarlevelekhez kell mellékelve lenniük.

Brassai piaci árfolyam.

— Adler L. Jakab jelentése. —

Brassó, 1887. július 30-án.

Román papírpénz a 20 frankos 8.55 vétel 8.56 eladás	
ezüstpénz a 20	8.50 8.55
Napoleon d'or (aranypénz)	9.95 9.96
Török lira	11.22 11.26
Arany	5.90 5.92
Orosz papírrubel	109.— 110.—

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

Szterényi József.

Piaci árak

Brassóban, 1887. július hó 29-én.

— Zikéli Henrik jelentése. —

Hectoliter	Buza	legszebb	5.50
		közepes	5.10
		vegyes	3.50
	Rozs	legszebb	3.10
		közepes	3.—
	Árpa	legszebb	3.20
		közepes	2.60
	Zab	legszebb	1.80
		közepes	1.60
	Törökbuza		4.20
kilog.	Kása		5.—
	Borsó		7.—
	Lenese		9.—
	Fuszulyka		4.—
	Lenmag		11.—
	Burgonya		1.20
	Marhahús		—40
	Disznóhús		—42
	Juhhús		—
	Faggyu (friss)		—34

Szám 4147.—1887.

Pályázati hirdetmény.

Alattirt Brassó megye hétfalusi járás főszolgabírója által következő körorvosi állomásokra nyitattik pályázat:

1. Bácsfalu, Türkös, Csernátfa és Hosszufalu körben 600 ft. évi fizetés és 50 ft. lakbér és 30 kr. beteglátogatási díjjal egybekötött állomásra.

2. Tatrang, Zajzon és Pütkeretz községekből álló körben 350 ft. évi fizetés és 30 kr. beteglátogatási díjjal egybekötött állomásra.

Pályázni óhajtok felhívtnak, hogy az 1886. évi XIV. törv.-czikk 143. §-a értelmében szabályszerűen felszerelt pályázati kérsüket 1887. évi augusztus hó 31-éig alattirt járási főszolgabíróhoz annyival bizonyosabban nyújtsák be, mivel el-kevese érkezett folyamodványok nem fognak tekintetbe vétetni.

Hosszufalu, 1887. július hó 27.

Henter Gábor,
főszolgabíró.

(320) 1—3

Kerti zene!

Van szerencsém ezennel a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy Kozák Márton székelő udvarhelyi jó hírnévnek örvendő zenekara augusztus 1-én (hétfőn) gyönyörű műsorral

kerti hangversenyt

rendez a „Nro. 5.“ kerthelyiségében. Erre a n. érd. közönséget azon alázatos kérelem hívom meg, hogy tömegesen meglátogatni kegyeskedjék. — Kitűnő s olcsó ételekről és italokról gondoskodik

Jeremias György,
vendéglős.

Szám 7004. 1887. alisp.

Hirdetmény.

Brassó megye közg. bizottsága az 1887. évi 254., 322. és 394. számú rendeletével

I. a Rozsnyó—Zernesti törvényhatósági út 4—5. kilométer szakaszán egy átereszt építését 105 ft 21 kr;

II. az ó-sánczi törvh. út 13—18. klm. szakaszán 9 műtárgy építését 1908 ft 33 kr;

III. a Földvár—Krizbai út kiépítését 3709 ft 78 kr. összeg erejéig engedélyezte.

A fent említett munkálatok fogantatásának biztosítása céljából az 1887. évi augusztus hó 5-ik napjának délelőtti 9 órájára a brassó megyei m. kir. építészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhívtnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó s a részletes feltételekben

előírt 5%-nyi bántópenzzel ellátott zárt ajánlataikat a kitűzött nap délelőtti 9 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe vétetni nem fognak.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. építészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Az I., II., III. alatti építkezésekre külön-külön ajánlat nyújtandó be.

Brassó, 1887. július hó 21-én.

Roll Gyula,

kir. tanácsos alispán.

(319) 1—3

Raktár

havasi kaskavál-sajtokból legjobb minőségben és legutányosabb árakon.

Kapható alólírtnál Brassóban, színház-utca.

Pascu Demeter J.

Tüdőbaj gyógyítása

tüdőgümő (sorvadás), asthma (lélegethiány), idült bronchialkatharrh, levegő kilehelés által.

— (Rectal-injectio útján.) —

A hihetetlen, az orvosok látszólag elérhetetlen ideálja, teljesen el van érve ezen gyógymód által! — A meglepő, elhibázhatatlan eredmény felett legmeggyőzőbben szólnak alábbi röviden összefoglalt okmányok, melyek lehetőleg szöszterintiek. Világhírű tanárok ezen nyilatkozatait megerősítik a bel- s külföld orvosi lapjai is.

• Gyakran már három napi gáz-exhalatio által rectal injectioval, eltűnik a köhögés, köpés, láz, izzadás és hővőség. A test sulya hetenként 1/2—1 kgr.-ig gyarapodik. A beteg meggyógyul s a legerősebb életmódot is folytathatja. • Asthmánál a gáz-exhalatio után egy félórával megszűnik a lélegzethiány. A kúra folytatásánál a rohamok nem térnek vissza. • Sőt oly esetben is, midőn a hangszálak tuberkulózus állapotba állottak be s a tüdő fele veszte volt, gyógyulás fordult elő. — 30 beteg a tüdőgümő utolsó stádiumában egytől egyig meggyógyult a gáz-injectio által.

Mint a világ legnagyobb kórházai, úgy a bécsi k. kir. ált. kórházban is a gáz-exhalatio-gép kitűnő sikerrel alkalmazatik. — Bizonyítványok rendelkezésre.

A cs. kir. szabad. gáz-exhalatio készülék (Rectal-injectio) teljesen, a hozzátartozó készülékkel a gáz felszívására, valamint használati utasítással orvosok s magánosok számára kapható

Dr. Altmann Károlynál

Bécs, Mariahilferstrasse Nr. 80.

Ára 8 ft, csomagolás 30 kr., készpénzért vagy postautalvánnyal.

— Maga a kúra sem terhes, sem zavaró —
hatásu. 50

Kenyeres Károly

(415) 1—12

kir. szabadalmazott szeszes különlegességek gyára Brassóban,

ajánlja legfinomabb

Ferenczpálinkáját sóval

melyet orvosi tekintélyek megvizsgáltak s melegen ajánlanak.

Ezen Ferenczpálinka a bor legfontosabb s hasznosabb alkotórészeit tartalmazza s előnybe vonandó minden más Ferenczpálinkával szemben — mely csak szeszből készül — nemcsak egészségi, hanem kosmetikus célokra is.

Kapható minden gyógyszerárban s nagyobb fűszerüzletben.

Pserhofer J. gyógyszerháza

Bécsben, Singerstrasse Nro. 15.

„zum goldenen Reichsapfel“ ezim alatt.

Vértisztító pilulák, ezelőtt „Általános pilulák“ nevezete alatt, teljes joggal megérdemlik ez utóbbi elnevezést, — mert ugyancsak alig létezik egy nyavalya, melyben a pilulák csodaszzerű hatásukat már egyszer be nem bizonyították volna. A legmagasabb esetekben, melyekben más gyógyszerek eredmény nélkül lettek használva, a pilulák által számtalanszor s rövid idő alatt teljes kigyógyulás lett elérve. — Egy doboz 15 pilulával 21 kr, egy tekercs 6 dobozzal 1 ft 5 kr, bérmentelen utánvétellel küldetésnél 1 ft 10 kr.

Az összeg előleges beküldése ellenében bérmentesen küldve egy tekercs pilulák 1 ft 25 kr, két tekercs 2 ft 30 kr, három tekercs 3 ft 40 kr, négy tekercs 4 ft 40 kr, öt tekercs 5 ft 20 kr, tíz tekercs 9 ft 20 kr. (Egy tekercsnél kevesebb nem küldhetik.)

Számtalan levél érkezett, melyekben a pilulák fogyasztói a legkülönfélébb súlyos betegségekből kigyógyultak egészségük elnyeréséért hálaadjaknak kifejezést adnak. — A ki csak egyszer is próbát tett a pilulákkal, azokat tovább ajánlja.

A sok hályanyilatkozatok közül néhányat ide iktatunk:

Leongang, 1883. május 15.

Igen tisztelt uram! Az ön pilulái valóban csodálatosak; nem olyanok ezek, mint sok más feldíszített szer, hanem valóban segítenek és pedig csaknem minden bajban. A husvétra megrendelt pilulákból a legtöbbet barátaim s ismerőseim közt osztottam el, s mindnyájuknak használtak, sőt aggodorban álló és különféle bajokban szenvedők is, — ha nem is nyertek vissza tökéletesen egészségüket, de tetemes javulásban részesültek s folyton használni kívánják a pilulákat. Azért kérem, küldjön nekem ismét 5 tekercsrel. Fogadja tőlem s mindazoktól, kik már azon szerencsételen részesültek, hogy az ön pilulái által egészségünkhez jutottunk, legmélyebb hálaikkal kifejezést.

Deutinger Márton,

Bécs-Szt.-György, 882. febr. 16.

Igen tisztelt uram! Az ön piluláért nem bírom hálaomat elegendőképp kifejezni; — mert nőm, ki már évek óta a miserre nyavalyában szenvedett, Isten segítségével mellett az ön vértisztító labdacai által lett kigyógyítva, s ha csakugyan még most is kell nekik né-

melykor a pilulákból bevennie, egészsége mindamellet annyira helyre van állítva, hogy frissült erővel teljesítheti minden foglalkozását. Ezen köszönetem nyilvánítását kérem a sinlődők javára felhasználni, s egy szersmind nekem ismét két tekercs pilulát s két drb. kínai szappant küldeni. — Kiváló mély tisztelettel

Novák Alajos, főkerész.

Bécs, 1881. február 20-án.

Tekintetes ur! Feltéve, hogy az ön gyógyszerai mind oly hasznosak, mint az ön híres fagybalsama, mely családomban több avult fagydag gyors elvonását eredményezte, — az ugynevezett „Általános“ gyógyszerek ellen táplált bizalmatossággal használni, hogy ezen apró golyócskák segítségével sok évig tartó aranyeres bajomat bombázhassam. Nem mulasztatom el tehát önnök bevallani, hogy régi bajom e golyócskák használatát után tökéletesen el van hárítva, s ön ismerőseim körében a pilulákat nagyon ajánlom. Azt sem ellenzem, ha ön jelen soraimat — de nevem kivételével — nyilvánossá teszi.

Mély tisztelettel C. V. T.

Fagybalszam, Pserhofer J.-tól, sok év óta fagydagok elleni legbiztosabb szernek elismertve, szintugy igen ajánlatos avult sebek ellen is. — Egy köcsög ára 40 kr.

Élet-essencia, (prágai csepp), mindenféle altesti bajok elleni kitűnő házi-szer. — Egy üveg ára 20 kr.

Üfű-lé, közönségesen ismert kitűnő házi-szer hurut, rekedtség, göreshurut stb. ellen. — Egy üvege ára 50 kr.

Amerikai köszvény-kenőcs, legjobb szer bármilyen bajokban, inszargatásban, ischiasban, fül-szaggatásban stb. — Egy tégely 1 ft 20 kr.

Havasí növény-likör, Bernhard W. O.-tól. — Ára egy üvegnek 2 ft 60 kr; fél üveggel 1 ft 40 kr.

Szem-essencia, dr. Romershausentől. — Egy üveg-gel 2 ft 50 kr; egy fél üvege 1 forint 50 krajczár.

Görvél-balszam, biztos szer a golyva ellen. — Egy üveg ára 40 kr.

Tannochin-pomádé, Pserhofer J.-tól. Évek óta növesztő szerek között a legjobbnak lett elismertve. — Egy elegánsan kiállított nagy szelencével 2 ft.

Általános tapasz, Steudel tanártól, vágás és szúrás által szárazított sebeknél, mindenféle elfajult dagasztatónál, elavultaknál s időseknél felfakadóknál is a lábakon, körömméregnél, sebhely s és gyulladt emioknél s hasonló bajokban gyógyító hatása számtalanszor bebizonyult. — Ára egy köcsöggel 50 kr.

Általános tisztító-só, Bulrich A. W.-tól. Ez egy kitűnő házi-szer a megzavart emésztés következményei, mint fejfájás, szédülés, gyomorgörös, felbőgös, aranyeres bajok, dugulás stb. ellen. — Egy csomag 1 ft.

Ferenczpálinka, sós vagy sóatlan. Soknemű bajokban mint hasznos házi-szer ismeretes. — Egy üveggel 60 kr.

Lábizzadás elleni por, eltávolítja a lábizzadást kellemetlen szagot; ártalmatlan szernek van bebizonyulva. — Egy doboz 50 kr.

Mindenemü hasonsszenvi gyógyszerek készletben tartatnak.

A fenn nevezett készítményeken kívül még minden bel- és külföldi lapokban hirdett gyógyszerészeti különlegességek is készletben vannak; minden netalán raktáron nem lévő cikkek kívánatra pontosan s legolcsóbban megszerezhetnek.

Postai küldeményezések az összegnek előleges beküldése mellett vagy postai utánvétellel leggyorsabban teljesíthetnek.

Az összegnek előleges beküldésénél (legalkalmasabb az utalvánnyal való küldés) a postabér jóval olcsóbbra esik, mint az utánvételnél.

A fenn kitett különlegességek legtöbbje Budapestén Török József gyógyszerész urnál — Király-utca 12. szám alatt — is kapható.

(95) 9—12